

Sygn. akt II Ca 335/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt (spr.)
Sędziowie:	SSO Marian Raszewski SSO Janusz Roszewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. W.

przeciwko Z. K.

o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny ustał

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w K.

z dnia 18 grudnia 2014r. sygn. akt VIII RC 183/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

II Ca 335/15

UZASADNIENIE

Powód Z. W. wniósł o ustalenie wygaśnięcia z dniem 1 lipca 2014 r. obowiązku alimentacyjnego względem jego córki Z. K.. W uzasadnieniu wskazał, że pozwana jest pełnoletnia i ma możliwość podjęcia zatrudnienia a zatem jest zdolna do samodzielnego utrzymania się.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w K. wyrokiem z dnia 18 grudnia (...). oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy} ustalił, że powód jest ojcem pozwanej i z tego tytułu ciąży na nim obowiązek alimentacyjny skonkretyzowany ostatnio w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Krotoszynie w sprawie III RC 241/07, na mocy której powód zobowiązał się żyć na utrzymanie córki kwotę 500 zł miesięcznie. Obecnie pozwana ma 21 lat. Zdała maturę i w czerwcu 2014 r. ukończyła studium policealne, zdobywając zawód aktora scen muzycznych. W zawodzie tym nie znalazła zatrudnienia i w październiku 2014 r. podjęła studia zaoczne na uniwersytecie A. M. na kierunku filologia polska. Pozwana mieszka z babcią i matką, która pracuje na pełny etacie. Babcia ma 88 lat, przeszła dwa udary i wymaga intensywnej opieki. Zajmuje się nią na co dzień pozwana. Czuje się do tego zobowiązana, gdyż w dzieciństwie to dziadkowie się nią opiekowali. Zajęcia na uczelni odbywają się 2 razy w miesiącu przez dwa dni. Czesne za studia wynosi 2500 zł za semestr.

Powód pracuje dorywczo i osiąga także dochody z hodowli pszczół.

W związku z nauką i opieką na babcią pozwana nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

Apelację od opisanego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę w całości poprzez uznanie, iż obowiązek alimentacyjny ustał. Wskazał naruszenie art. 87 krio i art. 133 krio a także nieuwzględnienie przez Sąd wszystkich zeznań w uzasadnieniu wyroku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, a wydanie prawidłowego wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Należy pamiętać, że powód wystąpił o wygaśnięcie swojego obowiązku alimentacyjnego wskazując, że pozwana osiągnęła zdolności samodzielnego utrzymania się. W tego typu sprawach treść żądania i jego uzasadnienie warunkuje art. 133 § 1 k.r.o., stanowiący, że rodzice są obowiązani do alimentowania dziecka do czasu jego usamodzielnienia się, a więc uzasadnienie musi wskazywać na te wszystkie elementy, które świadczą o usamodzielnieniu się dziecka.

Z tego punktu widzenia nie są istotne możliwości dochodowe rodziców, gdyż przesłanka samodzielności dziecka ma być niezależny i obiektywny w tym sensie, że nie zależy od zamożności rodziców, ale od tego, na ile przygotowali dziecka do pracy zarobkowej dla dobra własnego i społecznego (por. Jacek Ignaczewski, Komentarz do spraw rodzinnych, Warszawa 2012, s. 527).

Dziecko, które uzyskało samodzielność może popaść później w niedostatek i wówczas obowiązek alimentacyjny rodzica zacznie istnieć nadal, ale już na ogólnych zasadach, tak jak w stosunku między krewnymi. Może wtedy domagać się alimentów od rodziców z powołaniem się na stan niedostatku (por. J. Ignaczewski, op.cit, s. 571).

Sąd ustalił, że pozwana ma 22 lata. Skończyła studia policealne i jest aktorem scen muzycznych. Nie podjęła pracy zawodowej z uwagi na opiekę nad babcią, która jest po trzech udarach i wymaga obecności innej osoby. Podjęła zaoczne studia na filologii polskiej. Studia są płatne i odbywają się dwa razy w miesiącu w sobotę i niedzielę. Ojca odwiedza tylko z matką. Pozwana nie chce ojcu pomagać. Powód od czerwca 2014 r. zaprzestał płacić alimenty.

Powyższe ustalenia nie pozwalają na udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy pozwana jest zdolna do samodzielnego utrzymania się. Sąd Rejonowy natomiast w oparciu o te ustalenia ocenił, że pozwana nie jest zdolna do samodzielnego utrzymania się i powództwo oddalił. Ocena Sądu jest dowolna i nie ma oparcia w materialne dowodowym.

Należy podkreślić, że pozwana jest osoba pełnoletnia, która ukończyła szkołę średnią i szkołę policealna zdobywając zawód aktora scen muzycznych. Nie studiuje w systemie dziennym, a zajęcia na studiach ma jedynie przez cztery dni w miesiącu. Pozwana nie udowodniła – a na niej spoczywa ciężar dowodu, gdyż ona z faktu tego wyciąga skutki prawne – że babcia wymaga tak absorbującej opieki, że uniemożliwia to pozwanej podjęcie pracy zawodowej.

Z drugiej strony powód nie wykazał, że pozwana mimo uzyskania pełnoletności i skończenia pewnego etapu nauki jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Otwartą pozostaje kwestia możliwości znalezienia pracy przez pozwaną w miejscu jej zamieszkania lub najbliższej okolicy.

Należy podkreślić, że w niniejszej sprawie strony działały bez profesjonalnych pełnomocników. Sąd rozstrzygnął niniejszą sprawę po ogólnym przesłuchaniu stron i nie udzielił niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych. Naruszył w ten sposób art. 5 k.p.c. i naruszenie to miało wpływ na wynik postępowania. Należało pouczyć zarówno powoda jak i pozwaną o obowiązku przedstawienia dowodów, rozkładzie ciężaru dowodów, a ewentualnie podjąć działania z urzędu odnośnie wyjaśnienia istotnych okoliczności, w szczególności, czy opieka nad babcią rzeczywiście uniemożliwia pozwanej podjęcie pracy zarobkowej, a jeżeli nie, to czy pozwana ma możliwość podjęcia takiej pracy, która pozwalałaby jej samodzielnie się utrzymać i kontynuować rozpoczęta naukę.

Ponadto wobec pojawienia się nowej okoliczności – śmierć babci – należy okoliczność tę uwzględnić przy procedowaniu.

Istota sprawy nie została więc wyjaśniona, a jej wyjaśnienie wymaga powtórzenia postępowania dowodowego w całości.

Mając powyższe na uwadze należało zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., orzec jak w sentencji.